

HandläggareHåkan Andersson
08-508 26 008**Till**Trafiknämnden
2024-10-24

Trafikantförbättrande åtgärder 2023. Slutredovisning

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner slutredovisning av projekt Trafikantförbättrande åtgärder 2023.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefPeter Granström
AvdelningschefJohan Johansson Vanhatalo
Enhetschef

Sammanfattning

Den 15 december 2022 fattade trafiknämnden genomförandebeslut för investeringsåtgärder om 20 mnkr för att utföra trafikantförbättrande åtgärder under 2023. Investeringsutgiften för projektet slutade på 25,1 mnkr. Budgetöverskridandet förklaras till största del av missbedömda kostnader för trafikavstängningsmaterial och att arbetet med flera åtgärdsplatser startades upp under andra halvan av 2023. De utökade kostnaderna har till följd av den sena uppstarten av flera åtgärder fallit ut samtidigt, vilket försvårat kostnadsstyrningen.

Kontoret har under flera år genomfört smärre fysiska åtgärder under samlingsnamnet ”Trafikantförbättrande åtgärder”. Åtgärderna syftar till att förbättra den offentliga miljön för stadens trafikanter och är uppdelade i två delprojekt, innerstaden respektive ytterstaden.

De åtgärder som genomförts handlar om förbättrad framkomlighet för gång- och cykeltrafikanter, trygghetsåtgärder, trafiksäkerhetsåtgärder i form av t.ex. hastighetsdämpande åtgärder vid övergångsställen m.m.

Introduktion till projektet

Bakgrund

Kontoret skriver årligen fram ett samlat genomförandebeslut för aktuella åtgärder. Genomförandebeslut för år 2023 godkändes av trafiknämnden 2022-12-15, dnr T2022-02279. I genomförandebeslutet anslogs 20 mnkr för genomförande av trafikantförbättrande åtgärder.

I stadens budget för 2023 fick trafiknämnden i uppdrag att arbeta med att förbättra säkerheten för oskyddade trafikanter. Särskild vikt skulle läggas vid trafiksäkerheten vid skolor, förskolor, tungt belastade och olycksdrabbade gång- och cykelstråk samt andra miljöer med många utsatta trafikanter. Vid prioritering av åtgärderna har kontoret bland annat vägt in geografisk spridning, effekter på trafiksäkerhet, genomförbarhet och samordningsvinster med andra projekt.

Mål och syfte

Kontoret har identifierat platser i behov av åtgärd, men flera av objekten inom området trafikantförbättrade åtgärder har även initierats av stadens invånare. Åtgärderna som genomförts är av enklare karaktär och som i närtid inte skulle hanterats i något större projekt. Varje enskild åtgärd hade varit möjlig att utföra på delegation men kontoret har valt att samla aktuella åtgärder i ett enda investeringsbeslut per år och överlåtit till nämnden att besluta om omfattningen av åtgärderna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Genomförd åtgärd

Projektets innehåll

De åtgärder som utförts under 2023 har handlat om förbättrad framkomlighet för gång- och cykeltrafikanter, trygghetsåtgärder, tillgänglighetsåtgärder, trafiksäkerhetsåtgärder i form av exempelvis hastighetsdämpande åtgärder vid övergångsställen, m.m. Gemensamt för åtgärderna är att de är av mindre omfattning och att

de utförts av ramavtalsentreprenörer för mindre gatuarbeten i innerstaden, respektive ytterstaden.

Projektet har varit en möjlighet för kontoret att med kortare ledtider genomföra prioriterade åtgärder.

Under 2023 har åtgärder enligt nedanstående åtgärder utförts:

Innerstaden	Åtgärd
Folkungagatan 58 - 62	Breddning av gångbana.
Klarastrandsleden	Vändplats för buss.
Lindarängsvägen	Breddning av gång och cykelbana.
Magnus Ladulåsgatan/ Swedenborgs-gatan	Ombyggnad av cykelbana.
Norrlandsgatan	Rännalar.
Polhemsgatan	En ny refug vid övergångsställe.
Skånegatan/Östgötagatan	Avsmalning av övergångsställe och tillgänglighetsanpassning.
Södermannagatan	Genomgående gångbana och ny asfalt i körbanan upphöjd till nivå med gångbanorna.

Ytterstaden	Åtgärd
Danviksparken/Hästholmsvägen	Två busskuddar.
Fyrvaktarkroken	Ombyggnation av platsen.
Hammarbyvägen/Lugnets allé	Kantsten, flytt av stolpar, breddning gång och cykelbana.
Kanalvägen/ Pollargatan	Lokal avsmalning vid övergångsställe och breddad cykelbana.
Spånga kyrkväg/Hjulstavägen	Kantstenssänkning.
Spånga kyrkväg/Spånga IP	Justering växtlighet för att begränsa förekommande och otillåten motorfordonstrafik.
Sköndalsvägen	Kantstenssänkning.
Södertäljevägen/Årstabergsvägen	Korsningsåtgärd för underlätta för gångtrafik och cyklister.
Sörgårdsvägen	Hastighetshinder.
Tenstavägen 88	Ny gångbana till och från busshållplats.

Figur 1: Fotografi förevisande Tenstavägen 80 - 88 innan ombyggnaden, på platsen saknas anlagd gångban gångbanan.

Figur 2: Fotografi förevisande den nyanlagda gångbanan på Tenstagatan 80 - 88.

Figur 3: Fotografi förevisande gång och cykelbana vid Lindarängsvägen före ombyggnaden.

Figur 4: Fotografi förevisande gång och cykelvägen vid Lindarängsvägen efter ombyggnaden. Gång och cykelvägen är bredare och har en skiljeremsa mot körfältet för motorfordon.

Figur 5: Fotografi förevisande Södermannagatan före ombyggnad, utformad som en traditionell stadsgata.

Figur 6: Fotografi förevisande Södermannagatan efter ombyggnad, gata och gångbana är nu i samma nivå.

Figur 7: Fotografi förevisande Spånga kyrkväg/Spånga IP före ombyggnaden. Gräsytan är sönderkörd och gång- och cykelväg är smal.

Figur 8: Fotografi förevisande Spånga kyrkväg/Spånga IP efter ombyggnaden. Ny utformning av anslutning och en breddad gång- och cykelbana.

Måluppfyllelse och konsekvenser

Genom att utföra trafikantförbättrande åtgärder har kontoret bidragit till att fler platser fått en förbättrad funktion och trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter. Åtgärderna som utförts bidrar till

uppfyllelsen av Stockholms långsiktiga mål att bli en stad som är tillgänglig, trygg och säker.

Tidplan och genomförande

Tidplan

Majoriteten av arbetena planerades under 2022 och påbörjades och slutfördes under 2023.

Produktion och trafik under byggtiden

Åtgärderna utfördes av kontorets ramavtalsentreprenörer, vilket är ett väl inarbetat arbetssätt.

I huvudsak har mindre åtgärder utförts och påverkan på framkomligheten för olika trafikslag har varit små.

På de platser trafikpåverkan skulle blivit för stor har arbetet delats upp och istället utförts i etapper.

Intressenthantering och kommunikation

Arbetena har kommunicerats med hjälp av byggskyltar och med anslag i portar. Vid större arbeten med många intressenter externt och internt har kommunikationen stärkts via webbsidor, utskick med information till intressenter och även besök hos näringsidkare i det aktuella området.

Ekonomi och finansiering

Investering

Investeringsutgiften för projektet blev 25,1 mnkr brutto, vilket är en avvikelse från genomförandebeslutet med 5,1 mnkr.

Utgiften är fördelad enligt följande: 0,7 mnkr utredning/projektering, 2,9 mnkr byggansvarigutgifter och 21,5 mnkr entreprenadutgifter.

Orsaker till att genomförandebeslutet överskridits är bl.a. följande:

Några projekt från 2022 kunde inte avslutas före vinterstoppet utan avslutades i stället under 2023. Dessa projekt belastar delvis budgeten för 2023 men har framförallt bidragit till en senare uppstart av planerade åtgärder.

Flera åtgärder startades upp sent under sommaren/hösten 2023, jämfört med året innan. I flera av projekten som genomfördes blev kostnaden högre än vad förkalkylerna visade. Det är i huvudsak

kostnaden för tillfälliga trafikordningar som ökat i en betydande omfattning.

Budgetöverskridandet förklaras till stor del av ökade utgifter för tillfälliga trafikordningar. Jämfört med föregående års arbeten har kontoret ställt högre krav på entreprenadernas trafikordningar, vilket har varit utgiftsdrivande. Se vidare under avsnittet ”Lärdomar” nedan.

Driftkostnader

Projektet beräknas medföra ökade kapitalkostnader med sammanlagt cirka 2,0 mnkr samt internränta från och med år 2024. Kapitalkostnaderna som avser avskrivningar med en preliminär genomsnittlig avskrivningstid om 10 år och intern ränta om 2,8 procent, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

De åtgärder som utförts är mindre justeringar i befintlig anläggning och påverkar inte driftkostnaden.

Risk/Osäkerhet

Åtgärdernas antal och omfattningen var delvis kända och risken för budgetöverskridande bedömdes vara låg.

Utfallet har delvis stämt med detta antagande. Dock har uppstart av flera åtgärder under sommaren/hösten försvårat kostnadsstyrningen eftersom omfattande och oförutsedda kostnadsökningar har uppstått parallellt.

Lärdomar

Arbetet behöver följas upp kontinuerlig under året med ett flertal avstämningsmöten. Åtgärder som genomförs behöver spridas ut jämnare över året för att öka möjligheterna till kostnadskontroll.

Utformningen av trafikavstängning för respektive arbetsområde är en aktivitet som generellt ökat kostnaderna under 2023. Godkända TA-planer har krävt mer material och fler skyltar än vad som antagits i förkalkylerna, vilket generellt har drivit upp kostnaderna. Ett utvecklingsarbete och dialog pågår internt på kontoret och med ramavtalsentreprenörerna, i syfte att sänka dessa kostnader.

Slut